

HOTĂRÎREA CURȚII CONSTITUȚIONALE
privind controlul constituționalității Legii nr.251-XIV
din 24 decembrie 1998 "Pentru modificarea art.103 din
Codul fiscal și art.20 din Legea cu privire la
activitatea farmaceutică"*

Nr.10 din 15.02.2001

Monitorul Oficial al R.Moldova nr.25-26/9 din 01.03.2001

* * *

* M.O., 1999, nr. 10-11, art. 49.

În numele Republicii Moldova,
Curtea Constituțională în componența:
Gheorghe SUSARENCO - președinte
Mihai COTOROBAI - judecător
Constantin LOZOVANU - judecător
Ion VASILATI - judecător-raportor
cu participarea greșierului Corina Popa și reprezentantului permanent al Parlamentului la Curtea Constituțională Ion Creangă, în lipsa autorului sesizării, călăuzându-se de art.135 alin.(1) lit.a) din Constituție, art.4 alin.(1) lit.a) din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.16 alin.(1) din Codul jurisdicției constituționale, a examinat în ședință plenară deschisă dosarul privind controlul constituționalității Legii nr.251-XIV din 24 decembrie 1998 "Pentru modificarea art.103 din Codul fiscal și art.20 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică".

Temei pentru examinarea dosarului a servit sesizarea deputatului în Parlament Victor Cecan, depusă la 16 octombrie 2000, în conformitate cu art.24 și 25 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art.38 și 39 din Codul jurisdicției constituționale.

Prin decizia Curții Constituționale din 6 noiembrie 2000 sesizarea a fost acceptată pentru examinare în fond și înscrisă în ordinea de zi.

În procesul examinării preliminare a sesizării au fost solicitate puncte de vedere Parlamentului, Președintelui Republicii Moldova, Guvernului, Ministerului Sănătății.

Avînd în vedere materialele dosarului și audiind informația judecătorului-raportor,

Curtea Constituțională

a c o n s t a t a t :

1. La 24 decembrie 1998 Parlamentul a adoptat Legea nr.251-XIV "Pentru modificarea art.103 din Codul fiscal și art.20 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică".

Prin art. 1 din legea citată, în art.103 pct. 11) din Codul fiscal nr.1415-XIII din 17 decembrie 1997**, cuvintele "remediile medicamentoase indicate în Nomenclatorul de stat al medicamentelor, aprobat de către Ministerul sănătății" au fost înlocuite cu cuvintele "medicamentele, atît indicate în Nomenclatorul de stat de medicamente, cît și autorizate de Ministerul Sănătății, precum și materia primă medicamentoasă și alte materiale utilizate la prepararea medicamentelor, autorizate de Ministerul Sănătății".

** M.O., 1998, nr. 40-41, art. 288.

Prin art. II din această lege, art.20 din Legea nr.1456-XII din 25 mai 1993 "Cu privire la activitatea farmaceutică"*** a fost modificat

după cum urmează:

*** M.O., 1998, nr. 28-29, art. 201.

"Articolul 20. Prețurile la medicamente și la produsele parafarmaceutice

(1) Prețurile la medicamente și la produsele parafarmaceutice se stabilesc în conformitate cu prevederile prezentei legi și altor acte normative.

(2) La formarea prețurilor pentru medicamente se admite aplicarea unui adaos comercial de pînă la 40% la prețul liber de livrare al producătorului autohton sau la prețul de achiziție de la producătorul (distribuitorul) de peste hotare, din care:

pînă la 15% pentru agenții economici care importă medicamente, indiferent de numărul de intermediari;

pînă la 25% pentru farmacii".

2. Autorul sesizării consideră că Legea nr.251-XIV nu corespunde prevederilor Constituției, și anume art. 61 alin.(2), art. 64 alin.(1), art.72 alin.(3) lit.c) privind organizarea și funcționarea Parlamentului, art.126, care stipulează că economia Republicii Moldova este economie de piață, iar statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție, și încalcă art. 55, 56 din Regulamentul Parlamentului, deoarece proiectul legii sesizate n-a fost avizat de Centrul pentru analiză bugetară și Guvern.

3. Raportînd dispozițiile legii contestate la normele Constituției, altor legi și acte, Curtea Constituțională relevă următoarele.

Conform art.64 alin.(1), art.72 alin.(3) lit. c) din Constituție, structura, organizarea și funcționarea Parlamentului se stabilesc prin regulament, adoptat prin lege organică.

Iar potrivit art. 14 alin.(1), art. 20 alin.(3), art. 27 din Regulamentul Parlamentului, adoptat prin Legea nr. 797-XIII la 2 aprilie 1996, comisiile parlamentare sînt organe de lucru ale Parlamentului, înființate pentru efectuarea activității Parlamentului.

Orice deputat al unei comisii are dreptul să participe la lucrările altor comisii.

Comisiile permanente avizează proiecte de legi și propuneri legislative, efectuează anchete parlamentare, dezbat și hotărăsc asupra altor probleme din însărcinarea Președintelui Parlamentului sau a vicepreședinților.

Art. 46, art. 47 alin.(1) și (2), art. 51 alin.(1) și (2), art. 56 din Regulament reglementează procedura legislativă preliminară, după cum urmează.

Președintele Parlamentului sau vicepreședinții înaintează proiectul de lege sau propunerea legislativă spre dezbateră și avizare comisiei permanente sesizate în fond, de competența căreia ține proiectul sau propunerea respectivă. Pot fi sesizate și alte comisii pentru a-și da avizul.

Orice comisie permanentă, care se consideră competentă pentru a-și da avizul asupra proiectului de lege sau propunerii legislative, informează Biroul permanent că intenționează să-și dea avizul.

Dacă Biroul permanent refuză, Parlamentul adoptă o decizie asupra problemei.

Alte comisii permanente, care se consideră competente și au primit proiectul de lege sau propunerea legislativă spre dezbateră în condițiile art. 47, vor prezenta comisiei permanente sesizate în fond avizele asupra proiectelor și propunerilor în termen de 15 zile de

lucru. În caz de nerespectare a acestui termen, comisia permanentă sesizată în fond poate redacta raportul său fără avizul sau avizele celorlalte comisii.

Proiectele de legi și propunerile legislative înaintate de deputați, de comisiile permanente și speciale ale Parlamentului, în afară de dezbaterile lor în comisii, se trimit de către Biroul permanent în mod obligatoriu Guvernului spre avizare. Dacă Guvernul nu prezintă avizul său în termen de 15 zile, Biroul permanent decide înscrierea proiectului de lege pe ordinea de zi fără avizul Guvernului.

4. Analizând materialele dosarului, Curtea relevă că proiectul legii sesizate, pînă la adoptare, a fost avizat de către Comisia parlamentară pentru buget și finanțe, Direcția juridică a Parlamentului și Comisia pentru protecția socială, sănătate și familie. Faptul că Comisia pentru protecția socială, sănătate și familie a ignorat obiecțiile Comisiei pentru buget și finanțe nu poate fi considerat ca încălcare a prevederilor constituționale sau a Regulamentului, deoarece comisia sesizată în fond poate redacta raportul său și fără avizele altor comisii.

Nu poate fi reținută nici afirmația autorului sesizării că la examinarea preliminară a proiectului legii contestate Biroul permanent nu l-a trimis spre avizare Guvernului.

Conform art. 56 din Regulament, Biroul permanent în mod obligatoriu trebuie să trimită proiectul legii Guvernului spre avizare. Însă conform aceluiași articol din Regulament, Biroul permanent este în drept să decidă înscrierea proiectului de lege pe ordinea de zi și fără avizul Guvernului.

5. Art. 9 alin. (1) și (3) din Constituție stipulează că proprietatea este publică și privată. Piața, libera inițiativă economică, concurența loială sînt factori de bază ai economiei.

Conform art. 126 alin. (1) și alin. (2) lit. b) din Constituție, economia Republicii Moldova este economie de piață, de orientare socială, bazată pe proprietatea privată și pe proprietatea publică, antrenate în concurență liberă. Statul trebuie să asigure libertatea comerțului și activității de întreprinzător, protecția concurenței loiale, crearea unui cadru favorabil valorificării tuturor factorilor de producție.

Anume în baza acestor dispoziții constituționale autorul sesizării a solicitat controlul constituționalității art. 20 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică în redacția Legii nr. 251-XIV din 24 decembrie 1998, prin care au fost plafonate prețurile la medicamente și la produsele parafarmaceutice.

Or, raportînd prevederile contestate la prevederile constituționale, Curtea Constituțională reține următoarele.

Art. 47 alin. (1) din Constituție statuează că statul este obligat să ia măsuri pentru ca orice om să aibă un nivel de trai decent, care să-i asigure sănătatea și bunăstarea, lui și familiei lui, cuprinzînd hrana, îmbrăcămîntea, locuința, îngrijirea medicală, precum și serviciile sociale necesare.

Pentru aceasta statul este în drept să restrîngă, numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți pentru: apărarea siguranței naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor (art. 54 alin. (1) din Constituție).

Aceste dispoziții corespund prevederilor art. 29 alin. 2 din Declarația Universală a Drepturilor Omului, potrivit căroră: "În exercitarea drepturilor și libertăților sale fiecare om nu este supus decît numai îngrădirilor stabilite prin lege, exclusiv în scopul de a asigura cuvenita recunoaștere și respectare a drepturilor și

libertăților altora și ca să fie satisfăcute justele cerințe ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale într-o societate democratică".

6. Anterior, Legea nr. 1460-XIII din 28 ianuarie 1998 "Pentru modificarea și completarea Legii cu privire la activitatea farmaceutică" în art. 20 stipula că prețurile la medicamente și la produse parafarmaceutice se stabilesc în baza legii în vigoare.

Prin aceasta se avea în vedere Hotărîrea Parlamentului nr. 1072-XIII din 27 decembrie 1996, care stabilea că prețurile la medicamente și articole de uz medical se formează cu aplicarea unui adaos comercial de pînă la 50% la prețul liber de livrare al producătorului indigen sau la prețul de achiziție de la producătorul (distribuitorul) de peste hotare, indiferent de numărul de intermediari.

Modificînd art. 20 din Legea nr. 1460-XIII din 28 ianuarie 1998 și abrogînd Hotărîrea Parlamentului nr.1072-XIII din 27 decembrie 1996 prin Legea nr. 251-XIV din 24 decembrie 1998, stabilind prin această lege un adaos comercial de 40% (în loc de 50%) la formarea prețurilor la medicamente, legiuitorul a subordonat acest proces prevederilor constituționale (art. 47 și 54 din Constituție).

Pentru considerentele expuse, în temeiul art. 140 din Constituție, art. 26 din Legea cu privire la Curtea Constituțională și art. 62 lit. a) din Codul jurisdicției constituționale,

Curtea Constituțională

H O T Ă R Ă Ș T E :

1. Recunoaște constituțională Legea nr.251-XIV din 24 decembrie 1998 "Pentru modificarea art. 103 din Codul fiscal și art. 20 din Legea cu privire la activitatea farmaceutică".

2. Prezenta Hotărîre este definitivă, nu poate fi supusă nici unei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în "Monitorul Oficial al Republicii Moldova".

Președinte

Gheorghe SUSARENCO

Chișinău, 15 februarie 2001.

Nr. 10.